

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY KLASA IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Temat lekcji	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
1. Co to jest historia?	Uczeń potrafi: • wyjaśnić pojęcia: historia (dzieje), historyk. • wyjaśnić, w jakim celu poznaje się historię.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, czym zajmuje się historyk, • podać przykłady wydarzeń należących do historii prywatnej. wyjaśnia • wyjaśnić pojęcie: historia prywatna,	Uczeń potrafi: • wyjaśnić pojęcia: historia rodzinna, historia państw. • podać przykłady wydarzeń należących do historii rodzinnej.	Uczeń potrafi: • podać przykłady wydarzeń należących do historii państw.	Uczeń potrafi: • opisać Kraków w różnych okresach historycznych.
2. O mierzeniu czasu	Uczeń potrafi: • określić wiek i połowę wieku dla danego wydarzenia historycznego.	Uczeń potrafi: • obliczać upływ czasu między wydarzeniami historycznymi i umieszczać je na osi czasu.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jakim celu mierzy się czas. • wyjaśnić pojęcie: chronologia	Uczeń potrafi: • wymienić poznane typy zegarów.	Uczeń potrafi: • opowiedzieć historię zegarów.

3. Jak poznać przeszłość?	Uczeń zna: • podział źródeł historycznych. Uczeń potrafi: • podać przykłady źródeł pisanych i materialnych. • Wyjaśnić pojęcia: źródła historyczne, źródła pisane, źródła materialne, źródła ustne.	Uczeń potrafi: • opowiedzieć, na czym polega praca historyka, • przedstawić zadania muzeów. • Wyjaśnić pojęcia: archeologia, archeolog, muzeum. •	Uczeń potrafi: • opowiedzieć, na czym polega praca archeologa, • podać przykłady odkryć dokonanych przez archeologów. • wyjaśnić pojęcia: wykopaliska archeologiczne, kronika, • wyjaśnić związki między archeologią a historią.	Uczeń zna: • przykłady muzeów. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jaki sposób badania archeologiczne przyczyniają się do poszerzenia naszej wiedzy o przeszłości, • wyjaśnić, dlaczego trzeba chronić dziedzictwo historyczne. • wyjaśnić pojęcie: dziedzictwo historyczne, • wyjaśnić rolę, jaką w poznawaniu historii odgrywają źródła historyczne.	Uczeń potrafi: • opowiedzieć o odkryciach dokonanych przez archeologów w Biskupinie.
---------------------------	--	---	--	--	---

4. Moja rodzina	Uczeń potrafi: • na przykładzie własnej rodziny wymienić osoby wchodzące w skład rodziny małej i rodziny wielkiej. • wyjaśnić pojęcia: rodzina, krewny, przodek.	Uczeń potrafi: • określić związki pokrewieństwa między poszczególnymi członkami rodziny, • wymienić przykłady pamiątek rodzinnych. • pojęcia: rodzina mała, rodzina wielka, pamiątka rodzinna, tradycje rodzinne.	Uczeń potrafi: • pojęcia: genealogia, drzewo genealogiczne. • opowiedzieć o wydarzeniu z historii swojej rodziny, • wyrazić opinię na temat gromadzenia pamiątek rodzinnych i kultywowania tradycji rodzinnych, • opowiedzieć o własnej pamiątce rodzinnej.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jaki sposób można poznać historię swojej rodziny.	Uczeń potrafi: • sporządzić drzewo genealogiczne swojej rodziny.
-----------------	--	--	---	---	---

5. Ojczyzna małych ojczyzn	Uczeń potrafi: - wymienić sąsiadów Polski, • wskazać na mapie Polskę i jej regiony, • posługiwać się planem miejscowości.	Uczeń potrafi: • opisać główne regiony Polski, • wyjaśnić różnicę między małą ojczyzną a ojczyzną, • wskazać na mapie miejscowość, w której mieszka.	Uczeń potrafi: • opisać swoją małą ojczyznę. • przedstawić postacie związane z historią własnej miejscowości, • opisać herb swojej miejscowości	Uczeń potrafi: • podać podstawowe informacje na temat ukształtowania powierzchni kraju, • powiązać najważniejsze zabytki i symbole kultury polskiej z właściwymi regionami i wskazać je na mapie, • zebrać informacje o własnej miejscowości.	Uczeń potrafi: • przedstawić zalety i wady ukształtowania powierzchni Polski.
----------------------------	--	---	--	--	--

6. Polskie symbole i święta narodowe	Uczeń potrafi: • przedstawić postacie: Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego, • podać oficjalną nazwę państwa polskiego, • wymienić polskie symbole narodowe. • wymienić najważniejsze święta narodowe, • odśpiewać trzy zwrotki i refren <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>.	Uczeń potrafi: • pojęcia: Rzeczpospolita (republika), obywatel, miejsce pamięci narodowej, święto narodowe. • wymienić i zlokalizować 3 miejsca pamięci narodowej.	Uczeń potrafi: • opisać najważniejsze miejsca pamięci narodowej,, • wyjaśnić, dlaczego obchodzimy święta narodowe.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, z jakimi wydarzeniami są związane miejsca pamięci narodowej • wytłumaczyć znaczenie najważniejszych świąt narodowych.	Uczeń potrafi: • opisać lokalne miejsca pamięci narodowej.
--------------------------------------	--	--	--	--	---

Lekcja powtórzeniowa					
Sprawdzian wiadomości					

8. Chrzest Polski	Uczeń potrafi: • wyjaśnić datę: 966, • przedstawić postacie: Mieszka I, Dobrawy, • wymienić przyczyny, które skłoniły Mieszka I do przyjęcia chrztu. • wskazać na mapie państwo Mieszka I.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego Mieszko I przyjął chrzest, • opisać zmiany, jakie zaszły w państwie polskim po 966 r. (skutki)	Uczeń potrafi: • określić zasięg terytorialny państwa Mieszka I, • przedstawić okoliczności, w których doszło do chrztu Mieszka I.	Uczeń potrafi: • opisać wygląd grodu w Gnieźnie, • wymienić elementy kultury zachodnioeuropejskiej, którą Polska przyjęła po 966 r.	Uczeń potrafi: • omówić wierzenia Polan.
-------------------	--	---	--	---	---

9. Pierwszy król Polski	Uczeń potrafi: • wyjaśnić daty: 992, 1000, 1025, • przedstawić postacie: biskupa Wojciecha, Bolesława Chrobrego. • Wyjaśnić czym był zjazd w Gnieźnie • wymienić decyzje ogłoszone podczas zjazdu gnieźnieńskiego.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić daty: 992, 997 • wymienić decyzje zjazdu w Gnieźnie • zlokalizować na mapie grody, które ogłoszono w 1000 r. biskupstwami.	Uczeń potrafi: • przedstawić postać Ottona III • wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego w czasie panowania Bolesława Chrobrego,	Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny zorganizowania wyprawy misyjnej do Prus, • omówić przebieg i skutki wyprawy misyjnej do Prus, • omówić dokonania Bolesława Chrobrego.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić znaczenie symbolicznej i właściwej koronacji Bolesława Chrobrego. • opisać okoliczności powstania Drzwi Gnieźnieńskich i wyjaśnić, co przedstawiają.
-------------------------	--	---	---	--	--

10. Król Kazimierz Wielki	Uczeń potrafi: • wyjaśnić daty: 1364 • przedstawić postać: Kazimierza Wielkiego.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić daty: 1333, 1370. • wymienić najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego, • wskazać na mapie i umiejscowić w czasie państwo Kazimierza Wielkiego.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić datę 1138, • przedstawić postać Mikołaja Wierzyńka. • opowiedzieć o panowaniu Kazimierza Wielkiego z uwzględnieniem powstania Akademii Krakowskiej, zjazdu monarchów w Krakowie i uczty u Wierzyńka. • wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego w czasie panowania Kazimierza Wielkiego.	Uczeń potrafi: Uczeń potrafi: • wyjaśnić datę 1138, przedstawić postać Władysława Łokietka • opisać sytuację państwa polskiego na początku panowania Kazimierza Wielkiego, • wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie, że Kazimierz Wielki zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną, • ocenić panowanie i dokonania Kazimierza Wielkiego.	Uczeń potrafi: • ocenić panowanie i dokonania Kazimierza Wielkiego. • wymienić uczestników uczty u Wierzyńka.
Lekcja powtórzeniowa					
Sprawdzian wiadomości					

11. Unia Polski z Litwą	Uczeń potrafi: • wskazać na mapie Krewę i Wielkie Księstwo Litewskie oraz obszar państwa polsko-litewskiego po zawarciu unii. • Przedstawić postacie Jadwigi, Władysława Jagiełły.	Uczeń potrafi: • daty: 1385, 1386, 1386–1572, • wyjaśnić pojęcia: unia, dynastia Jagiellonów. • scharakteryzować osobę Jadwigi i wymienić jej zasługi dla kultury polskiej, • wyjaśnić przyczyny unii polsko-litewskiej.	Uczeń potrafi: • opisać okoliczności, w jakich Jadwiga stała się władczynią Polski, • przedstawić najważniejsze informacje o państwie litewskim w II połowie XIV w.	Uczeń potrafi: • opisać okoliczności, w jakich doszło do zawarcia unii Polski i Litwy.	Uczeń rozumie: • konsekwencje unii dla relacji między Polską, Litwą a zakonem krzyżackim.
-------------------------	--	--	---	---	--

12. Wielka wojna z zakonem krzyżackimi	Uczeń potrafi: • wyjaśnić daty: 15 lipca 1410, • przedstawić postać: Zawiszy Czarnego z Garbowa, • zlokalizować na mapie Grunwald i Toruń.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić daty: 1409–1411, 1411, • opowiedzieć o przyczynach i skutkach bitwy pod Grunwaldem, • opisać przebieg bitwy pod Grunwaldem, • postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego. • zlokalizować na mapie ziemię dobrzyńską.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić daty: 1308–1309, • wymienić postacie najważniejszych uczestników bitwy pod Grunwaldem.	Uczeń potrafi: • omówić relacje między Polską, Litwą a zakonem krzyżackim po 1386 r., • wyjaśnić, dlaczego w XIV w. Polska nie mogła odzyskać ziem utraconych na rzecz zakonu krzyżackiego.	Uczeń potrafi: • opisać relacje polsko-krzyżackie w XIV w.
--	---	--	--	---	---

13. O Akademii Krakowskiej	Uczeń potrafi: • przedstawić postać: Mikołaja Kopernika. • umieścić w czasie odkrycie Mikołaja Kopernika.	Uczeń potrafi: • opisać życie krakowskiego żaka, • opisać odkrycie Mikołaja Kopernika.	Uczeń potrafi: • opowiedzieć o działalności Akademii Krakowskiej w XV w. • wyjaśnić datę 1400	Uczeń potrafi: • wymienić przedmioty wykładane w Akademii Krakowskiej, • przedstawić poglądy uczonych w XV w. na temat budowy wszechświata.	Uczeń potrafi: • opowiedzieć o życiu Mikołaja Kopernika.
----------------------------	---	--	---	---	---

14. Założyciel Zamościa	Uczeń potrafi: • opisać działalność Jana Zamoyskiego.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, na czym polegała różnica między rycerstwem a szlachtą. • Przedstawić postać Stefana Batorego	Uczeń potrafi: • wskazać na mapie najważniejsze miejsca związane z wojną Rzeczypospolitej z Moskwą, • wymienić urzędy sprawowane przez Jana Zamoyskiego.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić cele polityczne Stefana Batorego, • omówić politykę prowadzoną przez Stefana Batorego.	Uczeń potrafi: • opisać wygląd XVI-wiecznego Zamościa, • uzasadnić tezę, że Jan Zamoyski był mężem stanu.
-------------------------	--	---	--	--	---

16. Bitwa pod Wiedniem	Uczeń potrafi: • usytuować w czasie wyprawę wiedeńską Jana III Sobieskiego. • Wyjaśnić kim był Jan III Sobieski	Uczeń potrafi: • opisać wyprawę wiedeńską Jana III Sobieskiego, • opisać wygląd pałacu w Wilanowie.	Uczeń potrafi: wyjaśnić pojęcia: sułtan, Allah, wielki wezyr; • wyjaśnić znaczenie zwycięstwa pod Wiedniem.	Uczeń potrafi: • opisać przebieg oblężenia Wiednia, • porównać uzbrojenie husarza i janczara,	Uczeń potrafi: • opisać organizację państwa tureckiego i jego cele polityczne.
------------------------	---	---	---	---	---

17. Powstanie kościuszkowskie	Uczeń potrafi: • wskazać na mapie ziemie odebrane Rzeczypospolitej w I, II i III rozbiorze. • wyjaśnić kim był Tadeusz Kościuszko • podać datę powstania kościuszkowskiego	Uczeń potrafi: • opisać okoliczności wybuchu i przebieg powstania kościuszkowskiego, • wskazać na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania kościuszkowskiego. • podać daty rozbiorów Polski	Uczeń potrafi: • opisać okoliczności uchwalenia Konstytucji 3 maja i II rozbioru Rzeczypospolitej,	Uczeń potrafi: -opisać okoliczności klęski powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej.	Uczeń potrafi: • opisać okoliczności, w jakich doszło do I rozbioru Rzeczypospolitej, wyjaśnić znaczenie polskiego zwycięstwa pod Racławicami.
-------------------------------	---	---	---	--	---

18. Jak powstał <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> ?	Uczeń potrafi: • odśpiewać trzy pierwsze zwrotki hymnu narodowego. • podać imię i nazwisko autora Mazurka Dąbrowskiego • umiejscowić w czasie powstanie Mazurka Dąbrowskiego	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jak doszło do wyemigrowania części Polaków z kraju po upadku powstania kościuszkowskiego, • przedstawić okoliczności powstania Legionów Polskich we Włoszech.	Uczeń potrafi: • opisać okoliczności powstania <i>Pieśni Legionów Polskich we Włoszech</i>, • wyjaśnić, jak doszło do rozwiązania Legionów Polskich we Włoszech.	Uczeń potrafi: • opisać działalność Legionów Polskich we Włoszech.	Uczeń potrafi: • ocenić dokonania Legionów Polskich we Włoszech.
---	---	--	--	---	---

19. Powstanie styczniowe	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, czym było tajne państwo. • podać przyczyny wybuchu powstania styczniowego	Uczeń potrafi: • zlokalizować w przestrzeni powstanie styczniowe - 1863	Uczeń potrafi: • omówić funkcjonowanie tajnego państwa.	Uczeń potrafi: • porównać stosunek sił między Polakami a wojskiem rosyjskim w 1863 r., • opisać przebieg i okoliczności upadku powstania styczniowego.	Uczeń potrafi: • opisać funkcjonowanie Królestwa Polskiego w latach 1815–1830.
--------------------------	--	--	--	--	---

20. Polska laureatka Nagrody Nobla	Uczeń potrafi: • postać: Marii Skłodowskiej-Curie.	Uczeń potrafi -wymienić wynalazki Marii Skłodowskiej -Curie	Uczeń potrafi: • przedstawić sytuację kobiet w XIX w., • wskazać różnice w położeniu kobiet i mężczyzn w XIX w.	Uczeń potrafi: • opisać działalność Marii Skłodowskiej-Curie we Francji.	Uczeń potrafi: • opisać dzieciństwo Marii Skłodowskiej, • opowiedzieć o działalności naukowej Marii Skłodowskiej-Curie.
Lekcja powtórzeniowa					
Sprawdzian wiadomości					

21. Odzyskanie niepodległości	Uczeń potrafi: - wyjaśnić datę 11 XI 1918, - owożać Józefa Piłsudskiego z odzyskaniem niepodległości • wyjaśnić, jak doszło do odzyskania przez Polskę niepodległości.	Uczeń potrafi: • wyjaśnić okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie. • Wyjaśnić datę 1914-1918	Uczeń potrafi: • wymienić państwa wchodzące w skład wrogich obozów polityczno-wojskowych z podziałem na państwa centralne i państwa Ententy	Uczeń potrafi: • omówić działalność polityczną i wojskową Józefa Piłsudskiego. • Wymienić przyczyny wybuch I wojny światowej	Uczeń potrafi: • opisać skutki I wojny światowej, • dostrzec związki między sytuacją międzynarodową podczas I wojny światowej a wydarzeniami na ziemiach polskich.
-------------------------------	---	--	--	--	--

22. Polskie osiągnięcia	Uczeń potrafi: • wyjaśnić kim był Eugeniusz Kwiatkowski • wyjaśnić przyczyny budowy Gdyni.	Uczeń potrafi • wymienić postanowienia konferencji pokojowej kończącej I wojnę światową dotyczące granic Polski.	Uczeń potrafi • omówić trudności w integracji ziem polskich po rozbiorach.	Uczeń potrafi: • opisać okoliczności powstania portu i miasta Gdyni, • opisać architekturę Gdyni.	Uczeń potrafi: • opisać sytuację gospodarczą na ziemiach polskich po odzyskaniu niepodległości. • wskazać inne osiągnięcia tj. COP, magistrała węglowa
-------------------------	--	---	---	---	--

23. Szare Szeregi	Uczeń potrafi: • wskazać na mapie państwa, które we IX 1939 r. zaatakowały Polskę. • podać jedną z przyczyn wybuchu II wojny światowej. • Wymienić harcerzy Szarych Szeregów Aleksego Dawidowskiego „Alka”, Jana Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”	Uczeń potrafi: • omówić działalność Szarych Szeregów • wskazać najważniejsze akcje przeprowadzone przez Szare Szeregi. • posłużyć się pojęciami mały sabotaż, Akcja pod Arsenalem.	Uczeń potrafi: • opisać działalność hitlerowców wobec ludności polskiej na ziemiach okupowanych, • omówić organizację Szarych Szeregów w czasie okupacji niemieckiej.	Uczeń potrafi: • przedstawić organizację ruchu oporu na ziemiach polskich, • opisać cele i przebieg wybranych akcji przeprowadzonych przez Szare Szeregi.	Uczeń potrafi: - ocenić działalność polskich harcerzy
-------------------	--	---	---	---	--

24. O żołnierzach niezłomnych	Uczeń potrafi: - wyjaśnić pojęcie żołnierze wyklęci - wskazać nazwiska żołnierzy wyklętych: Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny „Inki”.	Uczeń potrafi: • opisać działalność Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki” w czasie wojny.	Uczeń potrafi: • opisać, w jaki sposób Stalin realizował swoje plany wobec Polski, • przedstawić okoliczności zakończenia II wojny światowej.	Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności aresztowania, procesu i śmierci Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”.	Uczeń potrafi: • przedstawić sposoby walki komunistów z przeciwnikami.
-------------------------------	--	---	---	--	---

25. Papież Polak	Uczeń potrafi: - wyjaśnić kim był Karol Wojtyła	Uczeń potrafi: • opisać działalność Karola Wojtyły jako papieża Jana Pawła II.	Uczeń potrafi: • podać przyczyny odwilży i wskazać jej główne przejawy.	Uczeń potrafi: • opisać życie Karola Wojtyły.	Uczeń potrafi: • opisać sytuację w państwie polskim po przejęciu władzy przez komunistów.
------------------	--	---	--	--	--

26. Pokojowa rewolucja „Solidarności”	Uczeń potrafi: - wyjaśnić czym były obrady Okrągłego Stołu - podać datę obrad Okrągłego Stołu • wyjaśnić, jakie były skutki rozmów okrągłego stołu.	Uczeń potrafi: - wyjaśnić kim był Lech Wałęsa i Wojciech Jaruzelski • wymienić wybrane żądania robotników zawarte w 21 postulatach.	Uczeń potrafi: • przedstawić stosunek władz komunistycznych do „Solidarności”, • wyjaśnić, na czym polegała walka bez przemocy. • opisać okoliczności wprowadzenia i przebieg stanu wojennego w Polsce.	Uczeń potrafi: • opisać przebieg strajku robotników w Stoczni Gdańskiej, • dostrzec krajowy i międzynarodowy odzew, jaki wywołała walka bez przemocy.	Uczeń potrafi: • omówić gospodarcze skutki rządów komunistów.
Lekcja powtórzeniowa					
Sprawdzian wiadomości					